

האפשרות של אקט פטריק מונריבו[1]

תרגום מתוך – 02

the Lacanian Review

האפשרות של אקט
פטריק מונריבו[1]
תרגום מתוך - the Lacanian Review 02

במהלך התנסותי כמורה היו שני אופני הדרכה, מופרדים על ידי הפסקה: לפני הפאס ולאחריו. האפקטים של ההכשרה של כל אחת מהן היו שונים. בפריס, בתאריך 8.2.2014, במהלך יום עיון "שאלה של אסכולה" ז'א.מילר הזכיר לנו שבאסכולה של לאקאן, הדרכה אינה חובה; אין אפשרות, אלא להתאוות לה. יש איווי אפשרי להדרכה ביחס לפרקטיקה של מאן דהו כאנליטיקאי, כמו שיש איווי אפשרי לפאס ביחס להתנסות של מאן דהו כאנליזנט. אם כך הדרכה נחשקת מאחר שניתן להתאוות אליה. מה שעל הפרק הוא טרנספרנס לפסיכואנליזה, למוסד או לאנליטיקאי ספציפי. נוכל להוסיף שיתכן גם הכרח סובייקטיבי משתי סיבות לפחות: האנליטיקאי מאבד את המצפן בפרקטיקה שלו וטועה באשר להכוונת הטיפול. זוהי קריאה טכנית למחלקת תמיכה. האנליטיקאי שואף להכפיף את יכולתו לערוך אנליזה להערכת האסכולה שיכולה – או שלא – לאשר כישורים מעין אלו באמצעים של וועדת הערבות. איווי זה אינו ממומש על ידי כל בקשה אדמיניסטרטיבית מאחר ש, בניגוד לפאס, אין כל בקשה מעורבת בכך. אולם אף על פי כן, המורה, לוקח על עצמו את ההימור שהאסכולה "תשיג את הפער ביחס לפרקטיקה שלו", אם להשתמש בביטוי של מילר. האמינות הציבורית של הפסיכואנליזה תלויה בכך. להגדיר את האנליטיקאי על סמך האקט שלו, מרמז על קידום אתיקות של התערבות יותר מאשר מפגן של יכולות טכניות: זוהי מטרת ההדרכה הכפופה להערכת האסכולה הפועלת כערכה עבור חבריה.

אני תוהה אודות ההבדל בין שתי ההדרכות שלי ותרומתן הנכבדת. במהלך הטיפול שלי, חלום מכריע חשף את הוויית "כ"גופה", מיקום שסלל את הדרך להתענגות, שעל אודותיה לא ידעתי דבר. רגע זה של חצייה (passe) הזמין את האנליטיקאי להציע אותי עבור רשימת המעבירים באסכולה.

בדיוק באותו הזמן – צירוף מקרים משונה? – תקופה ארוכה של הדרכה התחלתית החלה ללוות את הפרקטיקה שלי.

מה למדתי בהתנסות ראשונה זו? ראשית, הבחנתי בכך שבאתי לשאול על מנת דעת-עשות. השאלה שחזרה ונשנתה לא הייתה כל כך "כיצד לכוון את הטיפול" אלא יותר "כיצד להתחיל אותו". חיפשתי סיוע יקר ערך על מנת לא להחליק אל עבר פסיכותרפיה. רציתי גם הכשרה קלינית; שאלת הדיאגנוזה הייתה מטרידה כמעט בכל מקרה שהצגתי, דבר אשר היה לו אפקט של ריבוי מספר הסיטואציות שהוצגו. שנים לאחר מכן, הפאס שלי הביא למינוי כאנליטיקאי של האסכולה. באותו הזמן החלטתי לשנות מדריכים, מאז שנסעתי לפריס - היכן שפועם לב האסכולה - לעיתים קרובות יותר. אף על פי כן, בזמן זה הייתה הפסקה ביחס להדרכה. מה היו הסיבות לכך?

האם היה זה בשל אפקט כלשהו של קיפאון נרקסיסטי הקשור למינוי? או של לוח זמנים עמוס מדי בשל פעילויות רבות של האנליטיקאים של האסכולה? האם היה זה בשל הזדהות מתעתעת עם האנליטיקאי? ההסברים הללו אינם מספקים. דבר אחד בטוח: הפרקטיקה שלי השתנתה מייד לאחר הליך. כך שהאם זו עובדת ההתבהרות הקשורה לפאס? בחלום מתקופה זו, עם הליך הפאס, אני לא מזהה את המקום של הפגישה שלי. העיצוב השתנה. מאחורי, כורסת האנליטיקאי ריקה. אני לבדי ואני קם מהספה הזו, היכן שאין לי עוד מה לעשות. אני עוזב, בהקלה. הבדידות שמצונית באמצעות חלום זה, נראתה לי כתנאי הכרחי לאקט שעיימו התמודדתי מכאן ואילך עם אנליזנטים – דבר מה שונה לחלוטין מאשר הויכוח הדיאגנוסטי. נקודת מפנה זו, למעשה, הגיעה עם פרקטיקה פחות מכבידה. הפכתי לפתע – באופן זמני – ליותר נועז, הודות לנפילת "פוביה" מסוימת של האקט. פרשנות נעשתה קלה יותר. בתנועה זו, הלוגיקה של המקרים נראתה יותר

בבהירות: היא הופיעה בקלות. ללא ספק זרימה זו גרמה לי לדחות את חידוש ההדרכה – לפחות כזו שנתפסה כהסבר של מקרה קליני. הבה נאמר שזה כבר לא כפה עצמו עם אותו אפיון של דחיפות כפי שהיה בהתחלה. לקח זמן מסוים על מנת שאתפס שוב על ידי מימד חדש של הכרח, עם התקה של הבקשה שלי: האיווי שלי להדרכה מצא קואורדינאטות חדשות. שוב ושוב אימתי עד כמה עמדת האנליטיקאי הנה הליכה מתמדת על חבל מתוח, מצב מאוד לא יציב.

ראשית, נלכדתי על ידי מבואות סתומים בהכוונת הטיפול ששיסעו אותי. אנליזנט חלם שנעלמתי במהלך הפגישה שלו, אחר, שמתי בכורסתי, משחק על האקיווק בין שם המשפחה שלי - Monribot ו "moribund" (אדם הנוטה למות) ... כהד לכך, אני עצמי חלמתי על קבורה. שאלתי: האם שני האנליזנטים, זיהו כי דבר מה אינו כשורה בעמדה שלי, מעבר לפנטזמה שלהם? האם הם פירשו אותי? יאה אשר יאה המקרה, זה כבר לא היה תחילת הטיפול, אלא הכוונתם שמעתה ואילך הציגה בעיה. כאשר הפרקטיקה משטעת את האנליטיקאי, גם אם רק פעם אחת, הדרכה הנה חיונית. זה עוד יותר חיוני, כאשר הדוקטרינה של סוף הטיפולים התפתחה לאורך השנים, ומביאה עימה את השאלה: עד כמה רחוק אני יכול לקחת אנליזה?

בנושא זה, בואו לא נשכח את הגבולות של המינוי כאנליטיקאי של האסכולה בנושא סוגיית הערבות: זה מכיר במסלול של אנליזנט, לא בביצוע של אנליטיקאי. לערוך אנליזה להתנסות של האסכולה זה דבר אחד, לנהל טיפול זה דבר אחר. אלו היו הקואורדינאטות של הפנייה השנייה שלי להדרכה. התנסות זו לאחר הפאס, נראתה שונה מהקודמת. בחרתי לעקוב מחודש לחודש אחר הפיתולים של מקרה אחד, שדרש רישום אינטנסיבי, על מנת לתחום אותו. חיפשתי אחר הסינגולריות של פרטים חסרי תקדים, יותר מאשר אחר קטגוריות דיאגנוסטיות גדולות.

באופן זה, הגעתי לאמת את אחת ההערות של מילר שהלמה בי: לעסוק בפסיכואנליזה זה לא "לעשות קליניקה". הדרכה מאוחרת זו, היא לכן, הרבה יותר במישור של לאקאן האחרון: יש לה קשר עם גישה של "אי רצף", והיא מכוונת לנקודות סינגולריות של הוויות מדברות יותר מאשר לספציפיות דיאגנוסטית של סובייקט. כזהו הניגוד בין שתי התנסויות אלו, מופרדות על ידי הרגע של הפאס. ההדרכה הראשונה הייתה יקרת ערך מכיוון שהיא הכשירה אותי בקליניקה תחת העברה, שאינה זהה לפרקטיקה קלינית שנלמדת במדריך פסיכיאטרי של עברי (שעדיין לא הורדה בדרגה על ידי ה - DSM). למדתי, למשל, להבחין בין אי סיפוק היסטרי לבין לאי סיפוק עדין, תוך שימוש בסימנים דיסקרטים שעלו לקדמת הבמה תחת העברה. או שוב, להבחין בין אפקט דכאוני בפסיינט מלנכולי, מוכה השפלה בפני האחר, והעצבות של פסיינט פרנואידי מוצף בתרעומת נוכח האחר, וכו'.

אבל, אם זה אפשרי להפוך להיות – במקרה הטוב ביותר ועם ענווה - קלינאי מנסה, ההדרכה השנייה, לימדה אותי, שלעולם לא מפסיקים להיות אנליטיקאי טירון: אכן, ההבזק המהיר של האקט לעולם אינו מובטח. האנליטיקאי חייב באופן קבוע להמציא מחדש את עמדתו. למשל: אנליזנטית הודתה שגנבה הרבה עטים, בתקופת ההתבגרות שלה. זה היה אחד הסימפטומים שלה, קשור לאב הביולוגי שלה, שנעלם מחייה זמן קצר לאחר לידתה, ושאותו פגשה שוב בתקופת ההתבגרות שלה. האב נתן לה במתנה עט יקר בזמן האיחוד מחדש החולף הזה. מאז, ובמשך הרבה שנים, היא לא הפסיקה לגנוב את העטים של אחרים. היא חשבה שלא האמנתי לה. כהוכחה, היא הביאה את העט המפורסם של האב - היחיד שלא היה גנוב - לפגישה. אני רשמתי זאת ולא אמרתי דבר. אמרתי זאת למדריך שלי, שזינק מכסאו וקרא: "מה?! אתה לא גנבת את העט שהיא שמה מתחת לאף שלך? זה באמת מפתיע אותי מצדך!!!"

זו כבר לא ההדרכה שחושפת התנסות קלינית. בדיבור הנ"ל, מילר מעדיף הדרכה "מתירנית" מאשר "מעוכבת". אנחנו יכולים להוסיף, לבינאריות הזו, את ההדרכה ש"דוחפת-ל-אקט". זוהי גם דרך, עבור אלו שסיימו את הטיפול שלהם, להמשיך למצוא עצמם בפוזיציה של אנליזנט, אל מול האיווי של האנליטיקאי, באמצעות המדריך.

האפקט המרכזי של ההכשרה, של הדרכה כזו הוא כזה: אנחנו תמיד טירונים נוכח הממשי שעל הפרק. כפי שהמשורר פול ולרי (Valery) אומר בשירו- "בית הקברות הימי" (The Graveyard by the Sea): "הים המתחדש לנצח..." (That sea forever starting and restarting...) בין גאות ושפל, זה קל להסתובב/לעלות על שרטון. הרלוונטיות של הדרכה קשורה לכורח הקשה הזה: להעלות את האפשרות של אקט. ככל שזה קשור אליי, בעבר, הפאס אישר והכיר בכישור שלי לאקט, אבל ההדרכה מממשת את זה בהווה, כיוון שאין סיבה שזה ימשיך ללא סוף. בהחלט, אין גיל להרשות את עצמך "עם כמה אחרים" כשזה מגיע לשחייה בבריכה הגדולה של הדיסקורס הפסיכואנליטי. להיות אנליטיקאי זה לעולם לא לעולם.

תרגום: שרון זוילי- כהן, ענת פריד